

Nr 400.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning; given Stockholms slott den 9 maj 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga följande

Förslag

till

L a g

om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning.

Härigenom förordnas som följer:

Värnpliktiga av årsklassen 1910 vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna, ävensom värnpliktiga av årsklassen 1914 ä vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet, fältingenjörtrupperna och fälttelegraftrupperna må, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, befrias från skyldighet att fullgöra dem jämlikt § 27 mom. 3 värnpliktslagen åliggande reservtruppövning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

G U S T A F.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:st Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 maj 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, anförde härefter:

»Uti § 27 mom. 3 värnpliktslagen stadgas följande:

Vapenför värnpliktig, vilken tilldelats hären, med undantag av dem, som nämnas i mom. 1 D av denna §, är skyldig att, på sätt Konungen närmare förordnar, deltaga i reservtruppövning:

vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna i högst femton dagar under nionde eller tionde året, samt vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna i högst tjugufem dagar under femte eller sjätte året.

Enligt härens vapenövningstabell för utbildningsåret 1918—1919 äro följande kategorier värnpliktiga avsedda att under innevarande år inkallas till fullgörande av reservtruppövning, nämligen vid infanteriet,

fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna *årsklassen 1911* samt vid kavalleriet, fält- och positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna *årsklassen 1914 ä.*

Härjämte har för åtskilliga kategorier värnpliktiga av *årsklassen 1910* reservtruppövningen, som ursprungligen varit avsedd att äga rum under år 1918, uppskjutits till tidpunkt under år 1919, som framdeles skulle bestämmas. Så är förhållandet med flertalet infanteriet tilldelade värnpliktiga av nämnda årsklass ävensom med samtliga till denna årsklass hörande värnpliktiga vid fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna.

Med hänsyn till det rådande starka behovet av att kunna åt det produktiva arbetet ägna alla till buds stående krafter finner jag det emellertid vara mindre lämpligt att till fullgörande av ifrågavarande tjänstgöring under innevarande år inkalla en betydande del av landets mest arbetsdugliga ungdom. Härtill kommer, att det även längre fram under året kan visa sig vara ur hälsovårdssynpunkt förenat med alltför stora risker att, såsom beträffande reservtruppövningarna enligt den ursprungliga vapenövningsplanen varit avsett, vid olika tidpunkter och i särskilda omgångar å truppförbandens förläggningssorter sammanföra värnpliktiga från landets alla delar. För den militära tjänstens behöriga gång och tillgodoseendet av materialvården erfordras icke heller några dylika inkallelser av äldre årsklasser, då för sådant ändamål torde böra tagas i anspråk värnpliktiga av 1918 års klass.

Jag finner mig alltså böra förorda, att årets reservtruppövningar inställas. Beträffande årsklassen 1911 kan detta ske på det sättet, att Kungl. Maj:t förordnar, att reservtruppövningarna med denna årsklass uppskjutas till år 1920. Med avseende å årsklasserna 1910 och 1914 ä kan däremot, på grund av värnpliktslagens bestämmelse att övningen skall äga rum senast under tionde respektive sjätte året, något sådant uppskov icke av Kungl. Maj:t beviljas. Då det av flera skäl icke torde böra ifrågasättas, att värnpliktiga av sistnämnda årsklasser skulle ett följande år inkallas till fullgörande av berörda tjänstgöring, synes mig saken lämpligen böra ordnas så, att dessa värnpliktiga må, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, befrias från skyldighet att fullgöra reservtruppövning. Ur synpunkten av de värnpliktigas egen utbildning torde häremot vara så mycket mindre att invända, som ifrågavarande årsklasser för jämförelsevis kort tid sedan varit inkallade till tjänstgöring jämlikt § 28 värnpliktslagen.»

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med vad sålunda anförts avfattat »*Förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga*

från skyldighet att fullgöra reservtruppövning» samt hemställde, att detta förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf Gyllenstierna.